

PROBA ESPEZIFIKOA

2016ko PROBA

KIMIKA

PROBA

ERANTZUNAK

- Erantzun 5 ariketa hauetako 4ri
- Ariketa bakoitzak 2,5 puntu balio du.

1. 20,0 g azido sulfuriko puru 100 mL ur destilatutan disolbatzen dira, eta 1,08 g/mL-ko dentsitatea duen disoluzio bat lortzen da. Kalkula ezazu disoluzio horren kontzentrazioa honela:

- Masa-portzentajea
- Molaritatea

Datuak: uraren dentsitatea: $d(\text{H}_2\text{O}) = 1 \text{ g/mL}$
Masa atomikoak: S = 32; O = 16; H = 1.

2. Karbono dioxidoaren zer bolumen sortuko da, gehienez, baldin eta baldintza normaletan 50 g etanol erretzen badira? Baldin eta 46,4 L karbono dioxido lortu badira 22 °C-an eta 764 mm Hg-an. Zein izan da errendimendua?

Datuak: Masa atomikoak: C = 12,0; O = 16,0; H = 1,0

$$1 \text{ atm} = 760 \text{ mmHg}; R = 0,082 \frac{\text{atm} \cdot \text{L}}{\text{mol} \cdot \text{K}}$$

3. Atomo eta ioi hauek emanda: kloruro ioia, sodio ioia eta neona:

- Idatzi haien konfigurazio elektronikoa.
- Esan, arrazoituz, haietako zeinek izango duen erradiorik handiena.
- Esan, arrazoituz, haietako zeini eraz dakioken elektroioi bat errazago.

Datuak: Cl (Z = 17), Na (Z = 11), Ne (Z = 10)

4. Ur-disoluzio batean, $\text{C}_6\text{H}_5\text{COOH}$ azido bentzoikoa, kontzentrazioa 0,05 M denean, % 3,49an ionizatuta dago. Kalkulatu:

- Azido horren uretako ionizazio-konstantea.
- 3 mL azido 0,05 M hartu eta uretan 10 mL-ko bolumeneraino diluitzen denean, zer pH izango duen hala lortutako disoluzioak.

5. Erantzun galdera hauei:

A. Konposatu pare hauetako zein dira isomero? Isomero direnen kasuan, esan zer isomeria mota duten.

- Butanoa eta metilpropanoa.
- Propenoa eta propino.

B. Zein da iturri nagusia hidrokarburoak lortzeko?

C. Adieraz ezazu hidrokarburoak lortzeko beste iturri bat, aurreko atalean adierazi duzunaz bestelakoa.

EBAZPENA

1. Erantzuna

a) 100 mL urek 100 g ur-masa dute ($d(\text{H}_2\text{O}) = 1 \text{ g/mL}$); beraz, disoluzioa honela osatuta dago:

$20,0 \text{ g H}_2\text{SO}_4 + 100,0 \text{ g H}_2\text{O} = 120,0 \text{ g disoluzio}$

Horrenbestez, hau izango da masa-portzentajea:

$$\frac{20 \text{ g H}_2\text{SO}_4}{120,0 \text{ g disolucion}} = \frac{x}{100,0}$$

$$X = \% 16,7$$

b) 120,0 g disoluziok zer bolumen duen kalkulatu dugu:

$$V = \frac{m}{d} = \frac{120,0 \text{ g}}{1,08 \text{ g/mL}} = 111 \text{ mL}$$

H_2SO_4 -aren masa molekularra = 98 g/mol

H_2SO_4 -molak = $20 \text{ g} / 98 \text{ g/mol} = 0,204 \text{ mol}$

Disoluzioaren 111 mL horiek 0,204 mol H_2SO_4 -tan disolbatuta daude; beraz, hau izango da molaritatea:

$$M = \frac{0,204 \text{ mol}}{111 \times 10^{-3} \text{ L}} = 1,84 \text{ mol/L}$$

2. Erantzuna

a) Erreakzioaren ekuazioa, doitu, hau da:

Hortik ondorioztatzen da 1 mol alkoholek 2 mol CO_2 sortzen dituela. Alkoholaren masa molarra kontuan izanik (46 g/mol), eta baldintza normaletan mol bat gasek 22,4 L okupatzen dituzenez, hau ondoriozta daiteke:

$$\frac{46 \text{ g CH}_3\text{CH}_2\text{OH (1 mol)}}{2 \times 22,4 \text{ L CO}_2 \text{ b.n. (2 mol)}} = \frac{50 \text{ g}}{V}$$

$V = 49 \text{ L CO}_2$ baldintza normaletan.

b) Gas perfektuen ekuazioa, $P \cdot V = n \cdot R \cdot T$, aplikatuta, zenbat mol CO_2 lortu diren jakingo dugu:

$$\frac{764 \text{ mm Hg}}{760 \text{ mm Hg/atm}} \cdot 46,4 \text{ L} = n \cdot 0,082 \frac{\text{atm} \cdot \text{L}}{\text{mol} \cdot \text{K}} \cdot (273 + 22) \text{ K}$$

$$n = 1,93 \text{ mol CO}_2$$

Baldintza normaletan, 1,93 mol horiek bolumen hau okupatzen dute:

$$1,93 \text{ mol} \times 22,4 \text{ L/mol} = 43,2 \text{ L}$$

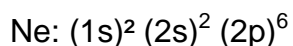
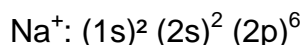
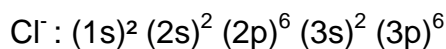
Orduan, 49 L teorikoen ordean 43,2 L lortu badira, hau izango da errendimendua:

$$\frac{49 \text{ L}}{43,2 \text{ L}} = \frac{100}{R}$$

$$R = \% 88$$

3. Erantzuna

a. Konfigurazio elektronikoak:

b. Cl^- ioiak izango du erradiorik handiena, energia-maila gehiago eta karga negatiboa baititu.

c. Errazagoa izango litzateke Cl^- ioiari elektroi bat eraztea, tamaina handiagoa duelako eta egoera neutroan geldituko litzatekeelako. Beste biak, berriz, txikiagoak dira, eta karga positiboarekin geldituko lirateke.

4. Erantzuna

Azido bentzoikoaren ionizazioa ekuazio honen bidez adierazten da:

a. Ionizazio-konstantea hau litzateke:

$$K_a = \frac{[\text{C}_6\text{H}_5\text{COO}^-][\text{H}_3\text{O}^+]}{[\text{C}_6\text{H}_5\text{COOH}]} = \frac{c^2 \alpha}{c(1-\alpha)} = \frac{c \alpha}{1-\alpha} = \frac{0,05 \times 0,03492}{1-0,0349} = 6,31 \cdot 10^{-5} \text{ mol/L}$$

b.- Azidoaren disoluziotik 3 mL hartu eta 10 mL-tan diluitzen badugu, hau izango da azidoaren kontzentrazioa:

$$[\text{C}_6\text{H}_5\text{COOH}] = \frac{0,05 \text{ mol/L} \times 3 \cdot 10^{-3} \text{ L}}{10 \text{ mL} \times 10^{-3} \text{ L/mL}} = \frac{15 \cdot 10^{-5} \text{ mol}}{10^{-2} \text{ L}} = 0,015 \text{ M}$$

Ionizazio-konstantearen balioa erabiliz, hau izango dugu:

$$6,31 \times 10^{-5} = \frac{[\text{C}_6\text{H}_5\text{COO}^-][\text{H}_3\text{O}^+]}{[\text{C}_6\text{H}_5\text{COOH}]} = \frac{x^2}{0,015 - x}$$

Hortik, hau lortuko dugu: $x = 1,837 \cdot 10^{-3}$; beraz: $\text{pH} = 2,74$

5. Erantzuna

A. Isomeroak izateko, formula molekular bera izan behar dute.

a. Kate-isomero estrukturalak. Karbonoak modu desberdinean lotzen dira.

b. Ez dira isomeroak

B. Hidrokarburoak lortzeko iturri nagusia petrolioa da.

C. Gas naturala

PROBAKO GALDEREN ETA EZAGUTZA-ADIERAZLEEN ARTEKO ERLAZIOA

GALDERA	EZAGUTZA-ADIERAZLEAK
1	1.5; 2.1.
2	1.3; 2.1; 2.2
3	1.8, 1.9
4	2.4; 2.5
5	3.1, 3.2, 3.4